

Dotaz 1

V souladu se zákonem č. 106/1999 Sb. Vás prosím o vysvětlení ohledně podoby a praktického uplatňování vašich Podmínek pro vydávání poštovních zásilek. Zajímá mne, proč mi byl, jakožto manželovi adresátce, odmítnut požadavek na vydání poštovní zásilky, ač jsem předložil výzvu k jejímu vyzvednutí a prokázal se občanským průkazem?

Odpověď:

Problematika prokazování totožnosti při dodání zásilek vychází z ustanovení čl. 23 odst. 1 Poštovních podmínek, které se okamžikem podání poštovní zásilky stávají součástí smlouvy uzavřené mezi odesílatelem a Českou poštou, s.p. jako poskytovatelem poštovní služby. Na základě tohoto ustanovení jsou jedinými akceptovanými doklady k prokázání totožnosti občana ČR občanský průkaz, řidičský průkaz nebo cestovní pas.

Viz text podmínek:

Článek 23

Prokazování některých podmínek pro dodání

1. K prokazování jména a příjmení fyzické osoby, případně dalšího identifikátoru, např. data narození, lze použít pouze,

a) jde-li o českého občana, občanský průkaz, řidičský průkaz vydaný v České republice nebo cestovní doklad vydaný v České republice,

...

Na toto ustanovení navazují obdobným textem další ustanovení Poštovních podmínek.

Vzhledem k tomu, že v minulosti bylo běžné, že do občanského průkazu byl zapisován i manžel držitele občanského průkazu, bylo této úpravě odpovídajícím způsobem přizpůsobeno i relevantní ustanovení Poštovních podmínek.

Podle zákona o občanských průkazech č. 328/1999 Sb., ve znění účinném do 31.12.2011, platilo v poslední verzi následující:

§ 3

Údaje zapisované do občanského průkazu

...

(4) Nepovinnými údaji zapisovanými na žádost občana do občanského průkazu jsou

...

b) jméno, popřípadě jména, příjmení a rodné číslo manžela nebo partnera; v případě, že manžel nebo partner nemají přiděleno rodné číslo, datum narození,

...

Bylo tedy možno na základě této právní úpravy požádat o zápis manžela do občanského průkazu a jeho předložením následně prokazovat existenci manželství.

Do poštovních podmínek se pak tato právní úprava promítla v ustanovení odst. 4a čl. 23, podle kterého *„Za manžela adresáta, který je fyzickou osobou, se pro účely tohoto dílu považuje fyzická osoba, která způsobem podle odstavce 1 prokáže, že je manželem nebo manželkou adresáta“*. „Způsobem podle odstavce 1“ je v tomto případě tedy míněno předložení občanského průkazu obsahujícího tento údaj. Obdobně stanoví i text dalších ustanovení poštovních podmínek.

Bohužel s vývojem právní úpravy došlo k omezení možnosti využití tohoto institutu, když v nových občanských průkazech údaj o manželovi již není ani volitelným údajem, nicméně citovaná úprava poštovních podmínek má nadále své opodstatnění, neboť občanské průkazy s údajem o manželu byly vydávány až do 31.12.2011 a jejich platnost je dle ustanovení § 10 zákona o občanských průkazech 10 let.

Rozhodně tedy není Vaší povinností mít manželku zapsanou v občanském průkaze, resp. pokud ji v občanském průkaze zapsanou již nemáte, za současné právní úpravy ani nemáte možnost tohoto zápisu dosáhnout.

Ve Vámi předloženém případě tedy nedochází k tomu, že by poštovní podmínky byly v rozporu se zákonem (neboť jde a vždy šlo o smluvní ujednání v mezích zákona), ale pouze vývoj a nová právní úprava postupně omezují možnost využití tohoto smluvního ujednání. Manželům, kteří mají již nové občanské průkazy tak nezbyde, než postupovat obdobným způsobem jako v minulosti postupovali manželé, kteří nebyli zapsáni v občanském průkazu. V případě zastoupení manžela při přebírání poštovních zásilek se musí přebírající manžel na poště prokazovat ověřenou plnou mocí nebo průkazem zmocněnce, a to alespoň do doby, než případně dojde ke změně znění poštovních podmínek.

Česká pošta, s.p. je povinna při doručování poštovních zásilek a poukázek postupovat v souladu s Poštovními podmínkami, které se podáním zásilky odesílatelem stávají součástí poštovní smlouvy. V souladu s těmito podmínkami nemá jinou možnost jak ověřovat totožnost adresáta při doručování, než právě v souladu s těmito podmínkami. S ohledem na skutečnost, že občanské průkazy umožňovaly zápis údaje o manželovi, byla v tomto smyslu upravena i praxe a Poštovní podmínky. Primárně však nikdy nešlo a nemělo jít o to, aby manželům bylo umožněno přebírat vzájemně zásilky. Tato možnost byla následně zakotvena s ohledem na úpravu zákona o občanských průkazech. Je tedy pouze logické, že v případě, že zákon o občanských průkazech tuto praxi omezil, resp. zcela zrušil, postupně dojde i k zániku možnosti přebírání zásilek manželi bez řádného zmocnění.

Pokud jde o Vámi uváděný oddací list, pak poukazuji na skutečnost, že jde pouze o doklad o uzavření manželství, a nikoli o doklad o jeho trvání. Hypoteticky je možné, aby se třikrát oddaná osoba prokazovala třemi oddacími listy, neboť jde pouze o doklad skutečnosti, že bylo

uzavřeno manželství. V případě zániku manželství tento doklad nezaniká a ani neexistuje povinnost jeho odevzdání. Z toho důvodu Česká pošta, s.p. nemůže vycházet z toho, že předložením oddacího listu je prokázána existence manželského svazku mezi osobami zde uvedenými v době doručování zásilky.

V úvahu tak připadá pouze řádné zmocnění, a to případně i formou vystavení průkazu příjemce. Touto službou se Česká pošta, s.p. snaží vyjít vstříc svým klientům, usnadnit prokazování zastoupení a v neposlední řadě minimalizovat náklady klientů, kteří by jinak byli povinni předkládat při každém dodání zásilky plnou moc předložením jejího originálu s úředně ověřeným podpisem, popř. úředně ověřené kopie této listiny. K této otázce úředního ověření plné moci udělené k vyzvednutí uložené zásilky uvádím následující:

Česká pošta, s.p. poskytuje služby na soukromoprávním základě, tedy uzavírá v souladu se zákonem o poštovních službách poštovní smlouvu s odesílatelem. Obsahem poštovní smlouvy jsou poštovní podmínky platné v den poštovního podání. V podmínkách je v článku 23, odst. 4 uveden požadavek na prokázání oprávnění zmocněnce adresáta, který je fyzickou osobou. ČP dodá zásilku fyzické osobě, která způsobem uvedeným v článku 23, odst. 1 (občanským průkazem, řidičským průkazem, cestovním dokladem, ev. osobním dokladem umožňujícím pobyt v ČR) prokáže, že je osobou, kterou adresát v hodnověrném písemném prohlášení k převzetí poštovní zásilky zmocnil.

Za takové hodnověrné písemné prohlášení považuje Česká pošta, s.p. úředně ověřenou plnou moc. Důvodem pro tento požadavek je zejména ochrana zájmů České pošty, s.p. při dodávání zásilek, které obsahují zákonem chráněné poštovní tajemství a Listinou základních práv a svobod chráněné listovní tajemství. Aby mohla Česká pošta, s.p. spolehlivě prokázat, komu a na základě čeho vydala zásilku, která nebyla dodána adresátovi, ale osobě od něj odlišné (příjemci), potřebuje ověřit pravost podpisu na plné moci, aby se v maximální míře eliminovala možná zneužití. Česká pošta, s.p. tím chrání v neposlední řadě taky zájmy adresáta a odesílatele. Úřední ověření slouží ke zvýšení právní jistoty, že plnou moc podepsal skutečně ten, kdo ji udělil a oprávnění v ní uvedená jsou sjednaným smluvním zastoupením mezi zmocnitelem a zmocněncem.

Ačkoliv není zákonem výslovně požadováno, aby plná moc byla v případě poskytování poštovních služeb úředně ověřena, přesto v souladu s § 1, odst. 2 zákona č. 89/2012 Sb. občanského zákoníku si mohou osoby ujednat práva a povinnosti odchylně od zákona, pokud to zákon výslovně nezakazuje. Zakázána jsou ujednání porušující dobré mravy, veřejný pořádek nebo právo týkající se postavení osob, včetně práva na ochranu osobnosti, k čemuž v případě požadavku na úřední ověření plné moci nedochází.

Poukazuji na skutečnost, že v případě, kdy je k převzetí zásilky podle poštovních podmínek vyžadováno ověření totožnosti předložením občanského průkazu, by bylo v rozporu se smyslem takového ujednání, aby zásilka byla vydávána na základě neověřeného podpisu plné moci. V takovém případě, dovedeno ad absurdum, by totiž mohlo docházet k situacím, kdy by plnou moc jménem adresáta udělil kdokoli, neboť by zde chybělo ověření totožnosti adresáta. S ohledem na to, Česká pošta, s.p. v zájmu zachování řetězce prokázání totožnosti, vedoucího

od adresáta, vyžaduje předložení plné moci s úředně ověřeným podpisem, a to buď v originále, nebo v úředně ověřené kopii.

Dotaz 2

- 1) *Kdo a kdy šíření uvedeného letáku zadal (objednal jeho šíření prostřednictvím České pošty, s.p.)?*
- 2) *Kdy, jakým způsobem a kým byl České poště, s.p. leták dodán k šíření?*
- 3) *Jaký byl náklad letáku (množství výtisků, které mělo být Českou poštou, s.p. šířeno)?*
- 4) *Kdo, kdy a jak uhradil České poště, s.p. poplatky za šíření letáku?*

Odpověď:

Ad1)

Objednatelem byla společnost GASTROCORP s.r.o., IČO: 242 66 612, Jankovcova 1055/13, 170 00 Praha 7, a to dne 09.04.2018.

Ad 2)

Leták byl dodán k šíření dne 09.04.2018 v 17:31 hodin, a to objednatel osobně na poště Praha 99.

Ad 3)

Náklad byl 6 000 ks.

Ad 4)

Poplatky uhradil objednatel hotově dne 09.04.2018.

Dotaz 3

1. *ve kterých dnech v období od 1. 1. 2018 až do dnešního dne bylo Českou poštou skutečně prováděno dodávání listovních zásilek na adresní místo Pod Bání 2019/1, Praha 8 – Libeň*
2. *plánovaný počet zaměstnanců České pošty, kteří provádějí doručování listovních zásilek jako stěžejní pracovní činnost a jsou zařazeni v listovní dodejné pošty Praha 8, Sokolovská 143, za měsíc leden – květen 2018 a to za každý měsíc zvlášť*
3. *skutečný počet zaměstnanců České pošty, kteří provádějí doručování listovních zásilek jako stěžejní pracovní činnost a jsou zařazeni v listovní dodejné pošty Praha 8, Sokolovská 143, za měsíc leden – duben 2018 a to za každý měsíc zvlášť*
4. *důvody proč byla zásilka [REDAKCE], která byla podaná dne 15. 3. 2018 na poště Praha 102, doručována dodejnou Praha 8 až dne 12. 4. 2018, tedy s cca měsíční prodlevou*

Odpověď:

Ad 1)

Nelze jednoznačně odpovědět, konkrétní evidence denně doručovaných odevzdacích míst není k dispozici. Obecně záleží, na jaké adresy jsou zásilky na dodejně zpracovány k doručení. Vzhledem k personální situaci bylo na uvedenou adresu doručováno nepravdělně.

Ad 2)

Počet systemizovaných míst listovní dodejny II Praha 8 je za období leden-květen 2018 neměnný, ve smyslu typových pozic listovních doručovatelů pěších v počtu 24 pozic a listovních doručovatelů střídačů pěších v počtu tří pozic.

Ad 3)

Z výše uvedeného počtu doručovatelů listovní dodejny II Praha 8 (27 doručovatelů) bylo k 25.1.2018 deset neobsazených systemizovaných pozic, k 23.2.2018 osm neobsazených systemizovaných pozic, k 23.3.2018 šest neobsazených systemizovaných pozic, k 27.4.2018 sedm neobsazených systemizovaných pozic. V přehledu nejsou uvedeni absentující zaměstnanci, kteří čerpali dovolenou nebo byli v pracovní neschopnosti.

Ad 4)

Vzhledem k personální situaci na listovní dodejně II Praha 8 došlo k nahromadění zásilek za neobsazené doručovací okrsky, tudíž k prodlevě v dodání uvedené zásilky.